

10. Ulkomaankaupan kauppa- ja vaihtotase

10.1 Ulkomaankauppa ja kauppataase

- Talouden ulkoinen tasapaino on tärkeää
  - ulkomaankauppa, sijoitukset ulkomaille, lainanotto ulkomailta ja kotimaisten yritysten sijoittuminen ulkomaille vaikuttavat
- Mitä pienempi kansantalous, sitä suuremmassa roolissa ulkomaankauppa sille on (vrt. laajat kotimarkkinat)
  - Suomeen tuodaan mm. henkilöautoja ja raakaöljyä; viedään elektroniikka- ja metsäteollisuustuotteita (valtaosa viennistä tavarakauppaa)

- Jos vaihtotase on alijäämäinen, kansantalous velkaantuu ulkomaille, ylijäämä taas lisää talouden saamisten määrää (= sijoitetaan ulkomaille)
- **Suhdannevaihtelut** ovat taseissa tyypillisiä
  - kokonaistuotannon kasvuvauhdissa pitkän kasvuvauhdin molemmin puolin ilmenevät, yleensä muutaman vuoden mittaiset vaihtelut
  - alijäämä on katettava – toisaalta sen johtuessa investoinneista, jotka lisäävät kilpailukykyä ja tähtäävät kotimaisen tuotannon lisäykseen, on se perusteltua

10.2 Erilaisia taseita

Vaihtotase

Kauppatase	"tavaravienti" – "tavaratuonti"
Palvelutase	"palveluvienti" – "palvelutuonti"
Ensitulo	
<i>menoja:</i>	Ulkomaisten velkojen korot ja suomalaisten ulkomaille maksamat osingot
<i>tuloja:</i>	Suomalaisten omistamien, ulkomaisten yhtiöiden tuotot (osingot Suomeen)
Tulojen uudelleenjako	
<i>menoja:</i>	Maksut ulkomaille (esim. EU-jäsenmaksu ja kehitysapu)
<i>tuloja:</i>	mm. EU:n tukimaksut